

## Sz

**Szécsi József**, 1948 Szeged – Magyarország - Egyetemi adjunktus, hebraista. 1966–1974 között teológiai tanulmányokat folytatott a Római Katolikus Hittudományi Akadémián. 1974-ben teológiai doktorátust szerzett. 1973–1975 között az ELTE sémi filológiai–arab tanszéken és az ókortudományi-asszíriológiai tanszéken tanult. 1975–1980 között az Országos Rabbiképző Intézet növendéke és főkönyvtárosa volt. 1992–1999 között tanár a Wesley János Lelkészképző Főiskola ÓSz-i és Úsz-i tanszékén, 1995–1999 között a Püskösdi Teológiai Főiskola ÓSz-i tanszékén. 1998–1999-ben oktatott a Logosz Egyetem nyelvészeti tanszékén. 1999-ben az Országos Rabbiképző Intézet (Zsidó Egyetem) nyelvi lektorátusának és művelődéstörténeti tanszékének adjunktusa lett. 1999-ben ösztöndíjjal tanult a Braham Intézetben (New York) és 2000-ben a Yad Vashem Intézetben (Jeruzsálem). 1994-ben a Keresztény–Zsidó Társaság elnöke lett. **Művei:** *Ábel–Zsuzsanna - Képes Bibliai Lexikon*. Bp. 1987; „*Fölkél egy Csillag!*” Bp. 2004; *Keresztény-Zsidó Teológiai Évkönyv 2001-2003*. Bp. Cikkek: *A Miatyánk és a zsidó ima*. In: *Vigilia* 1982/11; *Magyarországi zsidó szótárak és praeparatiók a Bibliához*. In: *Új Élet* 1984. január 15; *Jegyzet Qumrán és az Újszövetség messianisztikus írásmagyarázatához*. Szeged 1996; *Példabeszéd a Tánáchban, a Talmudban és a Midrásban*. Szeged 1997; *A csoda a zsidó irodalomban 2. rész*. Bp. 2002.

**Székelly Balázs**, 1500?? Magyarország – Azt tudjuk róla, hogy 1527-ben Erdősy Sylvester János seniorsága alatt iratkozott be a krakkói ösztöndíjasok közé **Blasius Siculus de Transylvania** néven. Később valószínűleg tanítói pályán működött, 1538-ban Révai Ferenc fiainak nevelője volt. 1545-ben részt vett az erdődi zsinaton, 1546-ban a Drágffy-család birtokán Erdőd várában élt és alkotott. **Művei:** Éneke: *Az Szent Thobiásnak Egész Historiája Az Szent Bibliából Énekbe szerzetett*. Bp. 1880. Régi Magyar Költők Tára II. 325–333. l.

**Székelly János** 1964. Budapest Teológiát tanult az esztergomi Érseki Papnevelő Intézetben, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Hittudományi Karán, illetve Betlehemben. 1991-ben szentelték pappá. 1991-1993 között káplán volt Érsekvadkerten. 1993-1996-ig Rómában a Pápai Magyar Intézet növendékeként biblikus tanulmányokat folytatott a Pápai Gergely Egyetem mellett működő Biblikus Intézetben, ahol 1995-ben szaklicenciátust szerzett. 1996-1998-ig plébános-helyettes volt Budapest-Erzsébetvárosban. 1997-ben teológiai doktorátust szerzett a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Hittudományi Karán. 1998-2001 között plébános volt Budapest-Széphalmon. 2001-től 2005-ig a Központi Papnevelő Intézet spirituálisja. 2004-ben habilitált a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen. 2005-2006 között a budapesti Örökimádás templom templomigazgatója. 2008 Esztergom-Budapesti Főegyházmegye segédpüspökévé szentelték. **Művei:**

**Szenczi Molnár Albert** ld. **Molnár Albert** (szenczi),

**Szentiványi Róbert**, 1880 Budapest – 1961 Szeged, Magyarország - Bibliakutató, irodalomtörténész. Tanult a bécsi Pázmáneumban és a Gregoriana egyetemen Rómában. 1905-ben bölcsész diplomát szerzett és pappá szentelték. 1907–1919 között Gyulafehérváron tanított, 1920-ban balatonboglári plébános lett. 1933–1940 között a Szegedi Hittudományi Főiskolán, 1940–1944 között a kolozsvári egyetemen, 1944–1950 között a zirci Hittudományi Főiskolán volt tanár. **Művei:** *Gyulafehérvári Codex Aureus*. Brassó ?; *Szt. Lukács evangéliuma a IX. századból*. Brassó ?; *A szentírástudomány kézikönyve*. 3 kötet. Gyulafehérvár 1914; *A régi bybloszi feliratok és az abc keletkezése*. Gyulafehérvár 1926.

**Szeverianosz, Gabbala-i**, latinul: **Severianus**. A 4–5. sz. Szíria - fordulóján élt szír születésű egyházi író és püspök. 401 k. Konstantinápolyban egyházi szónok volt, 408-ban a szíriai Gabbala püspöke lett. Előbb Aranyszájú Szt. János barátja volt, majd engesztelhetetlen ellensége lett. Főképp egezetikai művei jelentősek, amelyekben pontosan követi az antiókhiai iskola módszerét. Műveinek egy része elveszett, más részét álnév alatt terjesztették. **Művei:** Migne PG 56, 429–500.

**Szikszai Benjámín**, 1772 Makó – 1828 Makó, Magyarország - Református lelkész. Tanulmányait Debrecenben folytatta, majd 1796–1797-ben tanító volt. 1798-ban külföldre utazott, 1798–1799-ben ismét tanító volt Debrecenben. 1799-ben Kabán, 1803-ban Makón volt lelkész. **Művei:** *Biblia szövétneke. Az az: Az egész új és ó testámentomi sz. írásra magyarázat, szakaszok szerint.* I. rész. *Új testámentomi sz. írás. I. darab. Sz. Máté évangéliuma.* Szeged 1814. (több rész nem jelent meg); *Biblia győzedelme...* uo., 1824; *A római katolikus és protestáns keresztyének között fenn álló unio...* I–II. beszélgetés: uo. 1824. III. beszélgetés: uo. 1825.

**Szilády Áron**, 1837 Ságvár – 1922, Kiskunhalas, Magyarország - Református lelkész, számos régi magyar kódex kiadója. 1845–1851 között a gimnáziumot Kiskunhalason és 1851–1853 között Nagykőrösön végezte. 1853–1858 között teológiát hallgatott Debrecenben, majd 1857–1858-ban török nyelvet tanult Konstantinápolyban és Kis-Ázsiában. 1858–1859-ben a göttingeni egyetem hallgatója volt. Hazatérése után Gödöllőn, Ómoravicán és Nagykőrösön volt segédlelkész, 1862-ben Kiskunhalason helyettes lelkész, majd 1863-tól vezető lelkész. 1865–1878 között országgyűlési képviselő, 1885-től a dunamelléki egyházkerület főjegyzője, 1886-tól a konvent és a budapesti zsinat tagja volt. 1861-től az MTA levelező, majd 1876-tól rendes tagja, 1867-től a Kisfaludy Társaság tagja volt. Részt vett az Ó- és Újszövetség magyar fordításának átdolgozásában **Művei:** jegyzetek Tinódi Sebestyén *A bdai basa historiája* c. munkájához. Bp. 1899. kiadói munkássága: KOMJÁTHY B., *Szent Pál levelei* (1883.), TELEGDY M., *Keresztyénségnek fundamentumi* (1885), SZEGEDI G., *Énekes könyv* (1893) és PESTI G., *Novum Testamentum* (1895).

**Szimonidesz Lajos**, 1884 Pusztaföldvár – 1965 Budapest, Magyarország - Evangélikus lelkész. A gimnáziumot Aradon és Lugoson végezte (1902). 1906-ban teológiát Késmárkon és Pozsonyban hallgatott, majd Göttingenben tanult. Hazatérése után Rákospalotán lett hitoktató, 1909-ben Nagybörzsönyben lelkész, 1922-ben az egyházi bíróság mozdította el állásából, 1930-ban fölmentették. 1949-ben táborigazgató lelkész, 1949-ben vezérőrnagy lett, 1956-ban nyugdíjazták. Nagyszabású irodalmi munkásságot folytatott. **Művei:** *Élt-e Jézus?* Pozsony 1912; *Ismeretlen evangélium.* Pozsony 1914; *Apokalitikus hangulatok.* Pozsony 1917; *A világ vége, jelenések könyve fordítása.* Bp. 1917; *Jézus élete.* Bp. 1922.

**Szophroniosz, Jeruzsálemi**, ? Damaszkusz – 638 Jeruzsálem, Palesztina - Pátriárka. Retorikát tanított, korán szerzetes lett és a jeruzsálemi Theodotiosz kolostorban élt. Barátjával, Johannes Moszkhossal az egyiptomi remeték között hosszú utazást tett, Rómában is járt. Fellépett a ciprusi monotheletista pátriárka ellen, szembeszállt Sergius pátriárkával is és kiállt a khalkedoni tanítás mellett. 634-ben jeruzsálemi pátriárka lett, zsinatot hívott össze a monotheletisták ellen, egymással szembeállítva Krisztus két energiáját, ennek alátámasztására 600 ókeresztény egyházatya véleményét sorolta fel. Sok dogmatikai és hagiográfiai írása, illetve a szentekről, a keresztény ünnepekről, a keresztségről és a teofániáról szóló homíliája maradt fenn. Johannes Moszkhossal megírták Alamizsnás János alexandriai pátriárka történetét, ebből csak egy töredék maradt meg. **Művei:** zsinati írások: Mansi XI 461–510;

Kyrosról és Jánosról: PG 87/3, 3379–3676; prédikációk: uo. 3201–3364; további kiadásait ld. BECK, H.-G., in: LThK<sup>2</sup>. 9. kötet, 888–889.

**Szónyi György Endre**, 1952 Szeged – Magyarország - A Szegedi Tudományegyetem tanára és az Angol–amerikai Intézet vezetője. Irodalom- és kultúrtörténész, érdeklődési köre a reneszánsz mágia különféle megnyilvánulási formáitól a kultúraelmélet szövegek és képek viszonyával foglalkozó területeiig terjed. Bibliai hermeneutikával kapcsolatos forrásszövegeket publikált. Az *Ikonológia és műértelmezés*, valamint a *Papers in English and American Studies* c. könyvsorozatok főszerkesztője. **Művei:** *Titkos tudományok és babonák. A 15-17. század művelődéstörténetéhez*. Bp. 1978; „*Exaltatio*” és hatalom. *Okkult szimbolizmus egy angol mágus műveiben*. Szeged 1998; *Gli angeli di John Dee*. Roma 2004; *Pictura & Scriptura. Hagyományalapú kulturális reprezentációk 20. századi elméletei*. Szeged 2004; *John Dee's Occultism. Magical Exaltation Through Powerful Signs*. Albany – New York 2004.

**Szörényi Andor**, 1908 Kula – 1969 Budapest, Magyarország - Katolikus pap, egyetemi tanár. Iskoláit Zomborban végezte, majd 1932-ben teológiából doktorált a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetemen. 1931-ben pappá szentelték, 1932–1936 között a római Szentírástudományi Intézetben tanult. 1936-ban a kalocsai papnevelő tanára, 1950-ben rektora lett. 1951–1969 között a budapesti Katolikus Hittudományi Akadémia ÚSz-i tanszékének professzora. Tanulmányait a *Teológia*, a *Vigília* és külföldi szakfolyóiratok közölték. **Művei:** *Bevezetés az Ószövetséghez*. Szeged 1948; *Az Úr Jézus szenvedéstörténete*. Bp. 1950; *Adventi szentírási elmélkedések*. Bp. 1950; *Bevezetés az Újszövetséghez*. Bp. 1953; *Psalmen und Liturgie im alten Testament*. Bp. 1961; *A Biblia világa* (társszerzőként). Bp. 1966; *Das Buch Daniel*. Leiden 1966.

**Szünesiosz, Küréné-i**, latinul: **Synesius**, 370 Küréné – 413 Ptolemeiosz, Görögország – Azt tudjuk róla, hogy 393–394-ben Alexandriában Hüpatia filozófusnő tanítványa volt. Athénba utazott, majd visszatért a líbiai Kürénébe, 402–405 között ott írta fő filozófiai és irodalmi műveit, himnuszait, majd meg is keresztelkedett. 410-ben Ptolemaisz püspökévé választották. 156 fennmaradt leveléből megismerhető egyénisége és korának állapotai. Lenyűgöző bibliai műveltsége volt. **Művei:** Migne PG 66.

**Sztrabón** névváltozatok Sztrabón, Strabón, Strabon, latinosan Strabo Kr. e. 64 k Amesszeia, Pontosz, – uo Kr. u. 23 után) Görögország- földrajztudós, író. Életéről a „Geographika” című művéből tudunk néhány adatot. Ősei a pontoszi uralkodókkal áltak kapcsolatban. Az utolsó ismert történeti esemény, amelyet még megemlít munkájában, II. Juba halála Kr. u. 23-ban, vagyis nem sokkal ezután halhatott meg. Grammatikát Arisztodémosztól, földrajzot Türrannióntól, filozófiát Xenarkhosztól tanult, de ismerte Poszeidónioszt is. Élete során többször is járt Rómában (Kr. e. 44-35 és Kr. u. 7-ben), sokat időzött Egyiptomban (Kr. e. 25-19), de öregségét haláláig szülővárosában töltötte. Korábbi szerzők műveit kivonatolta Timagenész, Hüpszikratész, Asinius Pollio, Poszeidóniosz, Artemisziai Apollodórosz, Métrodórosz, Theophanész, Quintus Dellius A könyv az újszövetségi kortörténet szempontjából igen fontos antik dokumentum. „Geographika” 17 könyvből áll. Amelyben dicséri Homéroszt, Eratoszthenészt és a történetíró Polübiosz bírálata, a földrajz matematikai alapjai, Poszeidóniosz zónaelmélete, Eudoxosz utazásai alapján állította össze. Körbejárva a Földközi-tengert, Héraklész oszlopainál (Gibraltár), Ibériában kezdve, majd Európát és Ázsiát írta le, Egyiptom, Líbia és Mauretánia leírásával könyvének ezt a részét. Ibéria (3. könyv), Gallia, Britannia (4. könyv), Itália, Szicília (5-6. könyv), Észak-Európa és a Dunától délre eső területek (7. könyv, csonka), Peloponnészosz, a görög szárazföld és a görög szigetek (8-9.

könyv), Parthia, Média, Armenia (11. könyv), Kis-Ázsia (12-14. könyv), ez különösen fontos az Újszövetségi kortörténet számára. India, Perzsia (15. könyv), Perzsiától a Földközi-tengerig és a Vörös-tengerig (16. könyv), Egyiptom, Etiópia, Líbia (17. könyv). Nem biztos, hogy minden forrását olvasta amelyet megjelöl: Homérosz, Anaximandrosz, Hekataiosz, Démokritosz, Eudoxosz, Dikaiarkhosz, Ephorosz, Eratoszthenész, Polübiosz, Poszeidóniosz. Két római szerző Cicero „Brutus”, Julius Caesar Gall háborújára találunk utalást. Leggyakrabban Homéroszra, Eratoszthenészre, Polübioszra és Poszeidónioszra hivatkozik. **Művei:** Sztrabón: Geographika Budapest, 1977.